

Cecilie Lønn

Det går bra!

For deg som lærer norsk på høyere nivå

NIVÅ B2–C1

ARBEIDSBOK

5. utgave

FAGBOKFORLAGET

Det går bra!

— for deg som lærer norsk på høyere nivå
NIVÅ B2–C1

ARBEIDSBOK

5. utgave

Cecilie Lønn

Det går bra!

— for deg som lærer norsk på høyere nivå
NIVÅ B2–C1

ARBEIDSBOK

5. utgave

FAGBOKFORLAGET

Copyright © 2021 by
Vigmostad & Bjørke AS
All Rights Reserved

ISBN: 978-82-450-3675-6
1. utgave / 1. versjon 2021

E-utgaven er basert på 5. trykte utgave, ISBN: 978-82-450-3266-6

Elektronisk tilrettelegging: John Grieg, Bergen
Formgeving og forsidedesign ved forlaget

Spørsmål om denne boken kan rettes til:
Fagbokforlaget
Kanalveien 51
5068 Bergen
Tlf.: 55 38 88 00
e-post: fagbokforlaget@fagbokforlaget.no
www.fagbokforlaget.no

Materialet er vernet etter åndsverkloven.
Uten uttrykkelig samtykke er eksemplarframstilling
bare tillatt når det er hjemlet i lov eller avtale med Kopinor.

INNHold

Forord.....	15
Om å bruke <i>Det går bra!</i>	17
Norsk for deg! – en komplett læreverks serie	17
Proessen med å utvikle <i>Det går bra!</i>	17
Grunnboken: Tekstenes vinkling og Trollmor	19
Grunnboken: Ordlistene – norsk på norsk.	19
Arbeidsboken: Presentasjon av oppgavetyper og innhold	21
Nettkurs tilknyttet bøkene.	22
Oppgaver til kapittel 1 Tanker til deg som studerer norsk	23
a) Sett inn riktig form av substantivene.	23
b) Sett inn riktig form av substantivene.	24
c) Bøy substantivene i ubestemt form flertall. Forklar deretter setningene ☺☺.....	25
d) Si uttrykkene med genitiv ☺☺.....	26
e) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig.	27
f) Gjør om fra direkte til indirekte tale. <i>Hun sier ...</i> ☺☺.....	28
g) Gjør om fra presens til preteritum ☺☺.....	29
h) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold ☺☺.....	30
i) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	31
j) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	32
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge ..	34
Oppgaver til kapittel 2 En liten smakebit på norsk historie.....	38
a) Sett inn riktig form av substantivene, med artikkel hvis nødvendig. ...	38
b) Sett inn riktig form av substantivene, med artikkel hvis nødvendig. ...	40
c) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	41
d) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	44
e) Gjør om fra direkte til indirekte tale. <i>Han sier ...</i> ☺☺	45

f) Sett inn riktig form av refleksivt pronomen eller personlig pronomen . .	46
g) Gjør om fra presens til perfektum ☺☺	46
h) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold.	47
i) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	48
j) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	49
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge . .	51
 Oppgaver til kapittel 3 Nasjonsbygging på 1800-tallet	 55
a) Sett inn riktig form av substantivene, med artikkel hvis nødvendig. . .	55
b) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig . . .	56
c) Sett inn riktig form av <i>seriøs</i> eller <i>alvorlig</i>	57
d) Gjør om fra preteritum til pluskvamperfektum ☺☺.	58
e) Sett inn riktig tid/form av verbene	59
f) Lag leddsetninger med <i>som</i> ☺☺	59
g) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold ☺☺	60
h) Sett inn riktig stedsadverb	60
i) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	61
j) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	63
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge . .	64
 Oppgaver til kapittel 4 Velferdsstaten.	 68
a) Si riktige former av disse uregelrette substantivene ☺☺	68
b) Sett inn riktig form av substantivene og adjektivene med artikkel hvis nødvendig	68
c) Sett inn substantivene som svarer til verbene, med artikkel hvis nødvendig	70
d) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig . . .	71
e) Sett inn riktig form av adjektivene	72
f) Sett inn riktig form av eiendomspronomenene	72
g) Gjør om fra preteritum til 1. futurum ☺☺.	73
h) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold.	73
i) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	74
j) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	75
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge . .	78
 Oppgaver til kapittel 5 Helse-Norge	 80
a) Sett inn ubestemt artikkel der det er nødvendig	80
b) Sett inn riktig form av substantivene, med artikkel hvis nødvendig. . .	80

c) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	81
d) Bruk ordene riktig	83
e) Sett inn et pronomen som passer	84
f) Gjør om fra preteritum til 2. futurum ☺☺	85
g) Sett inn et verb som passer i riktig tid/form	85
h) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold ☺☺	86
i) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	87
j) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	89
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge . .	91
 Oppgaver til kapittel 6 Likestilling og samlivsformer	 93
a) Sett inn riktig form av substantivene og adjektivene med artikkel	93
b) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	94
c) Sett inn <i>begge deler</i> eller <i>begge to</i> ☺☺	95
d) Sett inn <i>visst</i> på riktig plass ☺☺	95
e) Sett inn <i>nok</i> på riktig plass ☺☺	96
f) Forklar for hverandre hva uttrykkene betyr ☺☺	97
g) Sett inn <i>å sette (seg)</i> , <i>å legge (seg)</i> , <i>å ligge</i> , <i>å sitte</i> , <i>å stå</i>	98
h) Sett inn verbene i preteritum eller perfektum	98
i) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold	99
j) Sett inn en preposisjon eller adverb som passer	99
k) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	100
l) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge . .	102
 Oppgaver til kapittel 7 Norsk språk	 105
a) Sett inn riktig form av substantivene	105
b) Sett inn riktig form av substantivene og adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	105
c) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	106
d) Gjør om fra direkte til indirekte tale. <i>Han sier</i> ... ☺☺	108
e) Sett inn <i>bli lærer</i> . Flere steder må du også sette inn preposisjon og infinitivsmerket <i>å</i>	108
f) Setninger med <i>etter at</i> + pluskvamperfektum ☺☺	109
g) Gjør om fra preteritum til preteritum passiv ☺☺	110
h) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold ☺☺	110
i) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	110
j) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	112
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge . .	114

Oppgaver til kapittel 8 «Typisk norsk» – og det flerkulturelle Norge	117
a) Sett inn riktig form av substantivene.	117
b) Si adjektivene og substantivene i bestemt form ☺☺	118
c) Sett inn riktig form av adjektivene og substantivene, med artikkel hvis nødvendig	119
d) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	120
e) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	121
f) Hva betyr disse adjektivene? ☺☺	123
g) Gjør om fra presens til 2. kondisjonalis ☺☺	124
h) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold.	124
i) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	125
j) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	126
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge	128
Oppgaver til kapittel 9 Utdanning i Norge	131
a) Sett inn riktig form av substantivene.	131
b) Sett inn riktig form av adjektivene, med eller uten artikkel.	132
c) Sett inn <i>å synes</i> eller <i>å tro</i> ☺☺	134
d) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	134
e) Sett inn riktig form av eiendomspronomenene	135
f) Gjør om fra presens til s-passiv ☺☺	137
g) Gjør om fra presens til pluskvamperfektum / 2. kondisjonalis ☺☺. . .	137
h) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold ☺☺	138
i) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	138
j) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	140
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge .	142
Oppgaver til kapittel 10 Litt om norsk musikk, kunst og litteratur på 1900-tallet	144
a) Sett inn riktig form av substantivene, med artikkel hvis nødvendig. . .	144
b) Sett inn riktig form av adjektivene, med artikkel hvis nødvendig	144
c) Sett inn riktig form av eiendomspronomenet	145
d) Si substantivene, verbene og adjektivene ☺☺	146
e) Gjør om fra preteritum til preteritum passiv ☺☺	147
f) Sett inn riktig tid/form av verbene	147
g) Hypotetiske setninger. Lag setninger slik eksemplene viser ☺☺	148
h) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold.	149
i) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	149

j) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	151
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge ..	152
Oppgaver til kapittel 11 Ytringsfrihet og religion i Norge	155
a) Sett inn riktig form av substantivene, med eller uten artikkel	155
b) Sett inn riktig form av adjektivene, med eller uten artikkel	155
c) Sett inn riktig form av adjektivene	156
d) Sett inn riktig tid/form av verbene	157
e) Sett inn riktig pronomer i riktig form	158
f) Bind setningene riktig sammen og med logisk innhold	159
g) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	159
h) Sett inn preposisjoner eller adverb som passer	160
i) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	162
j) Konkurransel! ☺☺	163
k) Sett inn verbene i riktig tid/form og skriv ordene i riktig rekkefølge ..	165
Oppgaver til kapittel 12 Tekster	167
a) Sett inn riktig form av verbet	167
b) Fra presens til preteritum. Følg mønsteret ☺☺	167
c) Adjektiv i entall og flertall ubestemt form ☺☺	168
d) Fra direkte til indirekte tale ☺☺	169
e) Legg merke til bruken av verbet <i>ryke</i> . Diskuter de ulike betydningene. Diskuter også de andre ordene som står i kursiv ☺☺	170
f) Fyll inn med et ord som passer i sammenhengen	170
g) Lag selv setninger med adjektivene og substantivene	171
h) Les setningene for hverandre og snakk om hva setningene betyr	171
i) Les setningene for hverandre og snakk om hva setningene betyr	172
j) Les setningene for hverandre og snakk om hva setningene betyr	172
k) Diskuter nyanseforskjellene i disse verbene	173
l) Snakk sammen om betydningen av disse adjektivene fra teksten	173
m) Snakk sammen om betydningen av disse substantivene fra teksten ..	173
n) Snakk sammen om betydningen av disse verbene fra teksten	174
o) Snakk sammen om betydningen av disse uttrykkene fra teksten	174
p) Substantiv – verb – adjektiv/partisipp	174
q) Sett inn en preposisjon eller et adverb som passer	175
r) Skriv om slik at setningene betyr omtrent det samme	175
s) Leseoppgave om ord. Visste du dette om disse ordene?	176
Tankekart	178

Oppgaver til kapittel 13	Ulv! Ulv!	180
a)	Introduksjon om 2. futurum og 2. kondisjonalis.	180
b)	Diskuter hvorfor det brukes 2. futurum i disse setningene. Diskuter også hva ordene i kursiv betyr.	181
c)	Lag 5 setninger med 2. futurum	181
d)	Sett inn riktig form av verbet	182
e)	Gjør setninger ferdig	183
f)	Morsomme sitater fra barn	184
g)	Ser du humoren i sitatene ovenfor? Svar på disse spørsmålene til hvert utsagn	185
h)	Sett inn ordene i riktig form.	186
i)	Hva betyr setningene? Diskuter spesielt betydningen til ordene i kursiv	186
j)	Skriv adjektivet eller substantivet til verbet. Snakk også om ordene i kursiv	187
k)	Hvilke verb hører til i disse uttrykkene?	188
l)	Sett inn en preposisjon eller et adverb som passer	188
m)	Snakk sammen om hva disse setningene betyr.	190
n)	Hva betyr disse adjektivene?	191
o)	Bruk av ordet <i>såpass</i> . Diskuter hva disse setningene betyr	191
	Tankekart	193
Oppgaver til kapittel 14	Tanker i tiden – fra Trollmor.	194
a)	Forklar først hva adjektivene betyr. Sett deretter adjektivene inn i en setning hvor adjektivet passer	194
b)	Forklar først hva adjektivene betyr. Sett deretter adjektivene inn i en setning hvor adjektivet passer	194
c)	Hva betyr uttrykkene?	195
d)	Substantiv – verb – adjektiv	197
e)	Sett inn et passende verb.	197
f)	Bind setningene riktig sammen.	198
g)	Hva betyr disse ordene?	199
h)	Hva betyr disse tidsuttrykkene fra teksten? Kan du lage setninger med uttrykkene?	199
i)	Hva betyr disse adjektivene fra teksten? Kan du lage setninger med adjektivene?	200

j) Hva betyr disse verbene fra teksten? Kan du lage setninger med verbene?	200
k) Sett inn riktig form av possessive og refleksive pronomen.	200
l) Sett inn en preposisjon eller et adverb som passer	201
m) Skriv om setningene.	203
n) Fyll inn med riktig form / tid av verbet og med riktig ordstilling.	205
 Oppgaver til kapittel 15 Om nordmannens sosiale og kulturelle kodesystem . . .	207
1. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Trollmor om nordmenn»	207
2. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Skal vi være venner?»	210
3. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Nordmannens forhold til alkohol».	212
4. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Kommer du ikke på dugnad?» . . .	214
5. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Kompis med sjefen og venn med læreren».	215
6. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Jeg syntes jeg hørte noen merkelige lyder hos naboen ...».	217
7. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Skal vi banke på døra til nordmannen?»	219
 Oppgaver til kapittel 16 Om å leve med et barn i Norge	220
1. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Barnets tokulturelle virkelighet»	220
2. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Graviditeten»	221
3. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Barseltiden»	222
4. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Barnehagens gleder – og barnehagens pris»	223
5. Lytte- og tenkeoppgave til avsnittet «Barnets språklige utvikling»	226
 Idiomatiske uttrykk	229
 Lytteprøver	237
Trondheim.	237
Det moderne universitetet i Norge.	241
Ivar Aasen	245
Feiring av sankthans.	249

Tre norske folkeeventyr	253
De tre Bukkene Bruse som skulle til seters og gjøre seg fete	253
Gutten og fanden	256
Skrinet med det rare i	258
Minigrammatikk	259
Substantiv	259
Bestemt og ubestemt form av substantiv	259
Sammensatte substantiv	260
Nasjonalitetsord	261
18 kategorier med regelrette substantiv	261
Liste over de vanligste uregelrette substantivene	262
Liste over når du bruker/ikke bruker ubestemt artikkel ved substantiv . . .	263
Adjektiv	265
Om dobbel bestemmelse ved adjektiv	265
Liste over bøyning av regelrette adjektiv	266
Liste over bøyning av adjektiv i bestemt form	267
Liste over gradbøyning av adjektivet	268
Verb	269
Verbets tider og former	269
Presens brukes	271
Preteritum brukes	271
Perfektum brukes	271
Liste over bruk av preteritum og perfektum.	272
Pluskvamperfektum brukes	273
1. futurum brukes	273
2. futurum brukes	273
1. kondisjonalis brukes	273
2. kondisjonalis brukes	274
Passiv	274
Bruk av modale hjelpeverb	275
Bruk av verbet <i>å få</i>	276
Bruk av <i>å sette</i> , <i>å sette (seg)</i> , <i>å sitte</i> , <i>å ligge</i> , <i>å legge</i> , <i>å legge (seg)</i>	276
Om fast og løst sammensatte verb	278
Fast og løst sammensatte verb som betyr omtrent det samme	278
Løst sammensatte verb med ulik betydning.	279

Liste over bøyning av regelrette/svake verb	280
Liste over de vanligste uregelrette/sterke verbene på norsk	280
Substantiv – verb – adjektiv	
Liste over ord som danner substantiv – verb – adjektiv/partisipp	285
Pronomen	292
Liste over ulike pronomen.	292
Konjunksjoner, subjunksjoner og adverb	292
Liste over konjunksjoner, subjunksjoner og adverb	292
Helsetninger, leddsetninger og adverb	295
1. Hovedforskjellene på helsetninger og leddsetninger	295
2. Ulike typer helsetninger	295
3. Leddsetninger	296
4. Setningsadverbialenes plassering i helsetninger	297
5. Ord som kan innlede både helsetninger og leddsetninger (<i>før, da, siden, så</i>)	297
6. Andre adverb som innleder helsetning	301
Grammatisk sjekkliste når du skriver	301
Til slutt	302

Forord

Jeg startet å skrive *Det går bra!* i 2007. Da jeg startet, hadde jeg ingen idé om at jeg hadde begitt meg ut på en årelang skriveprosess med dette læreverket. Først kom det en foreløpig utgave med masse morsomme smilefjes. Forhåpentlig ble det lagt en positiv grunntone med dette designet. Siden den gang har både design og svært mye annet endret seg. Nå foreligger den 5. utgaven av *Det går bra!*. For hver utgave har det kommet nye kapitler, nye oppgavetyper og andre tillegg og presiseringer. Boken er et resultat av en kontinuerlig utprøving av stoffet sammen med mine studenter. Ledestjernen for alt jeg skriver er i fremste rekke studentene, og deres utfordringer, behov og ønsker.

I *Det går bra!* prøver jeg å formidle noe mer enn grammatikk og faktakunnskap. Det å lære et språk involverer hele mennesket. Språk er ikke noe vi kan lære oss uavhengig av eget liv eller av innlæringssituasjonen. Dette har jeg forsøkt å ta hensyn til og peke på underveis i boken. Jeg har søkt å presentere et vokabular og en framstillingsmåte som kan gjøre studentene i stand til å reflektere over dette forholdet – og uttrykke seg om dette på norsk.

I min skriving styres jeg nå i enda større grad av hva jeg observerer at studentene liker og evner å ta imot. Vi må aldri undervurdere studentenes kapasitet og utforskertrang. Dialogen med studentene har vist meg at de lærer mye av å jobbe med ulike typer tekster. Jeg tror blant annet at narrative tekster rommer et læringspotensial som vi bare så vidt har begynt å oppdage. Symbolbruk, bilder, lek med ord, ord med dobbel betydning og ord som endrer betydning i nye kontekster – alt dette blir lettere tilgjengelig for studentene når man trekker dem med inn i et narrativt landskap. Kanskje vil noen også oppdage at framfor å være forskjellige (ulik kultur, ulik bakgrunn, ulik religion, ulik hudfarge, etc.), er vi *først og fremst like*. Jeg inviterer lærere og studenter til å oppdage både ord, narrative univers og hverandre gjennom arbeidet med *Det går bra!*. I tillegg kommer naturligvis grammatikken og den språklige mestringen, men jeg vil holde fram at innlæringsprosessen blir best

og sterkest når man har den menneskelige helheten for øye. Man skal ha det bra når man lærer et språk. Ingenting er så inspirerende som å høre studentene si: *Det går bra, lærer, ja, det går bra!*

Jeg har svært mange jeg vil takke. Studentene er ikke en «mengde» for meg; de er enkeltmennesker jeg husker og er glad i; de er personer som gir meg så enormt mye. Jeg er dobbelt privilegert, for studentene gir også uttrykk for at tekstene mine betyr noe for dem. *Takk, kjære studenter.* ☺

Min redaktør May Helene Solberg og jeg har gått en lang vei sammen. For en vei, May! Du er der alltid når jeg trenger deg, og det gjør jeg omtrent hele tiden. Tankene og ideene våre flyter sammen, og hvis det er slik at jeg flyter i en litt annen retning og du trekker meg bort fra en idé – ja, så føler jeg jammen at det var akkurat det jeg egentlig ville. Bedre kan det ikke bli!

Min kjære mann Patricio og mine nydelige barn har for alvor vennet seg til at jeg er en sånn skrivekone og skrivemamma, og det er en helt naturlig del av livet. Lenge trodde jeg at jeg ville skrive raskere hvis jeg fikk et eget kontor og slapp å skrive på kjøkkenet. Omsider har jeg fått et eget kontor, men nå har jeg oppdaget at jeg ikke kan skrive noen andre steder enn på kjøkkenet ... Jeg trenger familiens stemmer, spørsmål og forstyrrelser for å komme videre i arbeidet. Forstå det den som kan. Det er mulig at det er snakk om en utradisjonell form for familielykke. ☺

Med spent forventning lar jeg nå leserne få møte 5. utgave av *Det går bra!*. Måtte boken vandre inn i krier og kroker i Norge – og langt av gårde ut i Europa og til andre deler av verden.

Lykke til med arbeidet!

Nodeland, november 2019
Cecilie Lønn

Om å bruke *Det går bra!*

Norsk for deg! – en komplett læreverkserie

Det går bra! inngår i læreverkserien *Norsk for deg!*. Andre bøker i denne serien er *Nå begynner vi!* (A1–A2), *Opp og fram!* (B1), *I samme båt!* (C1), *Helsenorsk for deg!* (A1–B2), *Norsk for deg: Grammatikkoppgaver* (B2) og *Norsk for deg: Tekster og grammatikk* (C1).

Prosessen med å utvikle *Det går bra!*

I utviklingen av *Det går bra!* har jeg brukt ulike metoder og innfallsvinkler. Naturligvis har jeg skjelt til andre læreverk og grammatikkoppgaver på nettet. Dette har jeg gjort av ulike grunner. For det første har jeg gjort dette for å sikre at tradisjonelle og nødvendige oppgavetyper får plass i boken. Det er lagt til rette for at studenter som skal ta enten Bergenstesten eller Trinn III, kan forberede seg til disse eksamenene gjennom å jobbe med dette læreverket. Det har videre vært nødvendig å se på andre læreverk for å ta vanskelighetsgraden for nivået B2 på pulsen. Til tross for detaljert nivåbeskrivelse av nivåene i «Det europeiske rammeverket for språk», kan beskrivelsene tolkes ulikt både innad i Norge og de ulike europeiske landene imellom. Mitt inntrykk er at i sammenligning med et stort språk som for eksempel spansk, har norske læreverk lavere vanskelighetsgrad. Denne observasjonen nevnes kort for å underbygge at *Det går bra!* muligens kan oppfattes som noe vanskeligere enn andre norske læreverk det er nærliggende å sammenligne med på samme nivå.

Framfor noe er det studentene selv som utgjør kilden til dette læreverkets utforming, oppgaveutvalg og vinkling. Jeg har forsøkt å være en «flue på veggen» i mitt eget klasserom. Jeg har studert studentenes frustrasjoner, spørsmål og måter å svare på. Der hvor jeg tidligere la mest energi i å svare på studentenes spørsmål, har jeg lagt mer energi i å studere studentene og forstå hvorfor de stiller de spørsmålene de gjør. Jeg har også forsøkt å studere hvilken

virkning min lærerforklaring har for dem. Kommer de egentlig videre med min forklaring (til tross for at de later til å forstå forklaringen), eller trenger de noe annet i tillegg til denne forklaringen? Jeg kan kanskje føle at forklaringen min er god – men spørsmålet er om forklaringen er like god for dem. Det er viktig at man som lærer er i stand til å se når forklaringen ikke er tilstrekkelig.

Jeg har konkludert med at hvert grammatiske tema trenger mer plass, tid og rom enn hva jeg tidligere har vært i stand til å ta innover meg. Studentene trenger flere knagger, assosiasjoner, eksempler og aha-opplevelser enn hva jeg i utgangspunktet trodde. Av denne grunn har jeg laget et repeterende og forutsigbart mønster i oppgavene fra kapittel til kapittel i arbeidsboken. I førsteutgaven forsøkte jeg å ha litt av alt spredt utover. I andre- og tredjeutgaven ble temaene mer konsentrert; det ble lagt til flere oppgaver, flere eksempler og gjennomgangen ble mer systematisk, gjentakende og kontrasterende. Om man går gjennom alle oppgavene – og etterpå repeterer (se forslag til arbeidsmåte nedenfor), kan man legge et grunnlag for dybdeforståelse av temaer studentene ofte strever med.

På tvers av nasjonalitet og språk strever for eksempel de fleste med verbets og setningsadverbialets plassering. De kjenner ikke forskjellen på helsetninger og leddsetninger, og det er vanskelig å forstå at adverbenes plass varierer etter setningstype. Videre er det vanskelig for mange å forstå – eller å huske – samsvarsbøyningen mellom substantivet og adjektivet, og å forstå forskjellen på og bruken av de ulike verbtidene. De må for eksempel jobbe hardt for å mestre bruken av verbtider utover i verbskjemaet. Derfor er disse nevnte temaene viet en del plass. Oppgaver med preposisjoner og adverb har også fått en framtrædende plass. Jeg opplever at mange studenter ikke får fokusert nok på at verbet ofte inngår i et uttrykk. Selv på høyere nivå fokuserer mange studenter fortsatt kun på å lære verbets grunnbetydning alene, og de legger ikke merke til at betydningen endrer seg i kombinasjon med ulike preposisjoner og adverb. Svært ofte forstår studentene ordenes betydning enkeltvis, men de forstår ikke det sammensatte uttrykket (som for eksempel *å stå på, å gå på, å gjøre det av med, å komme på, å holde med, å melde seg ut*, etc.).

Jeg har rettet og kommentert en mengde innleverte tekster fra studenter over flere år. Arbeidet med alle disse tekstene har gjort at jeg ser mange mønstre i feilene de gjør. Noen feil er individuelle feil som ikke går igjen hos andre i særlig grad. Denne typen feil har jeg ikke festet meg ved. Jeg har fokusert på de feilene som går igjen – uavhengig av språkgruppe.

Jeg har med andre ord forsøkt å se studentene «på nytt» og fra deres ståsted – gjentatte ganger. Gjennom dette perspektivet kan muligens *Det går bra!* bidra med noen nye innfallsvinkler.

Grunnboken: Tekstenes vinkling og Trollmor

En lærebok kan i seg selv – i egenskap av å være en lærebok – inneha en viss autoritet. Det er i denne sammenhengen viktig at man ikke presenterer temaene for stereotypet – til tross for at man har svært begrenset plass. Det å nyansere, moderere og ikke være for påståelig ble derfor svært viktig for meg i utformingen av tekstene. Jeg følte trang til å vise ulike sider og framby flere eksempler på hvordan Norge kan oppleves, snarere enn å si hvordan Norge *er*. Det jeg aller minst ønsker, er å fortelle nyankomne og personer med lengre botid om hvordan de «bør» tenke om Norge. Utlendinger trenger ikke nødvendigvis å overta våre forestillinger om Norge. Fra min side handler dette om respekt for våre nyankomne. Jeg ønsker å hjelpe til i tilegnelsen av det norske språket, slik at de selv kan uttrykke det de måtte tenke om Norge – på norsk.

På bakgrunn av disse refleksjonene har Trollmor sett dagens lys. Jeg trengte en subjektiv stemme som kunne si at noe *kanskje* var sånn eller slik. Med tiden har Trollmor utviklet seg til å være en stemme jeg nesten har blitt avhengig av i utformingen av bøkene. Det er ingenting som varmer mitt hjerte mer enn når studenter ser opp fra boken og smilende sier: *Lærer, jeg liker Trollmor.* 😊

Grunnboken: Ordlistene – norsk på norsk

Hvert kapittel i grunnboken inneholder ordlister. Ordlistene har tre kolonner. Ordene i den venstre kolonnen er ord som **står med fete typer** i tekstene. Disse står forklart på norsk i kolonnen i midten. I kolonnen til høyre kan studenten skrive oversettelsen av ordet eller uttrykket til sitt eget språk. Slik kan studenten bygge seg opp en aktuell og relevant ordliste for sitt nivå og på sitt språk. Ordlistene er satt opp alfabetisk for hvert avsnitt, og ikke i den rekkefølgen de forekommer i kapittelet.

En vesentlig grunn til at disse ordlistene er utviklet, er min tro på at det gir god språkinnlæring å lære *norsk på norsk*. Jeg tror at hvis man tillater for mye oversettelse og bruk av hjelpespråk, så vil innlæringen bli annerledes.